

Силабус освітнього компонента

Програма навчальної дисципліни

Бізнес планування

Шифр та назва спеціальності
113 - Прикладна математика

Освітня програма
Комп'ютерне та математичне моделювання

Рівень освіти
Бакалавр

Семестр
8

Інститут
ННІ Економіки, менеджменту та міжнародного бізнесу

Кафедра
Економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин (202)

Тип дисципліни
Спеціальна (фахова), Обов'язкова

Мова викладання
Українська

Викладачі, розробники

Погорєлов Сергій Миколайович

Serhii.Pohorielov@khp.edu.ua

Кандидат економічних наук, доцент, професор кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин НТУ «ХПІ».

Досвід роботи – 23 роки. Автор понад 150 наукових та навчально-методичних праць. Провідний лектор з дисциплін: «Інноваційне підприємництво та управління стартап проєктами», «Економічний аналіз», «Економіка та бізнес», «Економіка підприємства», «Ризик-орієнтований аналіз в ІТ технології», «Нормування і організація праці», «Інтернет економіка та особливості ведення інтернет менеджменту»

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Загальна інформація

Анотація

Курс "Бізнес-планування" розроблений для студентів, що мають інтерес до процесу розробки та втілення бізнес-ідей у практичні проєкти. Починаючи з основ створення бізнес-плану, учасники курсу детально вивчатимуть етапи стратегічного планування, аналіз ринку, фінансовий прогноз та інші ключові аспекти. Спеціальний акцент буде зроблено на вивченні методик оцінки ризиків, розробці маркетингових стратегій та формуванні ефективних планів управління ресурсами. Курс надасть студентам практичні навички в галузі бізнес-планування, сприяючи їхній готовності до успішного розвитку та управління власними підприємницькими ініціативами.

Мета та цілі дисципліни

Надати студентам глибоке розуміння процесу створення та реалізації бізнес-планів. Курс спрямований на розвиток навичок аналізу ринку, стратегічного мислення та практичного застосування концепцій управління. Студенти зможуть опанувати техніки фінансового прогнозування, визначення конкурентоспроможності та розробки ефективних бізнес-моделей. Мета полягає в підготовці кваліфікованих фахівців, здатних створювати стратегічно обґрунтовані

бізнес-плани для різноманітних сфер економіки та галузей підприємництва.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, тренінги, консультації, участь у громадських заходах, консультації.
Підсумковий контроль - залік.

Компетентності

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК03. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК06. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК07. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ФК11. Здатність до організації роботи колективу виконавців, приймання доцільних та економічно обґрунтованих організаційних та управлінських рішень, забезпечення безпечних умов праці.

ФК12. Здатність до пошуку, систематичного вивчення та аналізу науково-технічної інформації, вітчизняного й закордонного досвіду, пов'язаного із застосуванням математичних методів для дослідження різноманітних процесів, явищ та систем.

Результати навчання

РН07. Вміти проводити практичні дослідження та знаходити розв'язок некоректних задач.

РН17. Вміти здійснювати збір, опрацювання, аналіз, систематизацію науково-технічної інформації, уникаючи при цьому академічної не доброчесності.

РН19. Збирати та інтерпретувати відповідні дані й аналізувати складності в межах своєї спеціалізації для донесення суджень, які відбивають відповідні соціальні та етичні проблеми.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 120 годин (4 кредитів ECTS): лекції – 20 год., практичні заняття – 20 год., самостійна робота – 80 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного проходження дисципліни необхідно мати знання та практичні навички з наступних дисциплін: «Теорія ймовірностей»

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Лекції проводяться інтерактивно з використанням мультимедійних технологій. На практичних заняттях використовується проєктний підхід до навчання, ігрові методи, акцентується увага на застосуванні інформаційних технологій в менеджменті. Навчальні матеріали доступні здобувачам вищої освіти в електронному репозитарії Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (eNTUKhPIIR), на електронних ресурсах кафедри та в Teams.

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Сутність та цілі бізнес-планування

Сутнісна характеристика бізнес-планування. Функції та цілі розробки бізнесплану. Формування інформаційного поля бізнесплану Загальна методологія розробки бізнес-плану

Тема 2. Структура та етапи розробки бізнес-плану

Структура бізнес-плану. Правила оформлення бізнес-плану. Початкова стадія. Розробка комерційної ідеї. Підготовча стадія. Розробка стратегії майбутнього бізнесу.

Тема 3. Технологія розробки основних розділів бізнес- плану

Опис основних частин розділу. Опис продукції (послуги) підприємства. Аналіз зовнішніх і внутрішніх факторів впливу. Визначення тактики підприємства.

Тема 4. Маркетинг план як складова частина бізнес плану

Завдання розділу, логіка його розробки. Стратегія маркетингу. Фінансові потреби на реалізацію плану маркетингу. Прогнозування обсягів продаж

Тема 5. Особливості складання організаційного плану

Основні цілі та завдання організаційного плану. Структура організаційного плану. Вибір організаційної структури та визначення потреби в управлінському персоналі. Календарний план-графік реалізації підприємницького проекту.

Тема 6. Фінансовий план як складова бізнес-плану

Зміст, завдання та методи фінансового планування. Прогноз звіту про доходи і видатки. Рух грошових коштів внаслідок фінансової діяльності підприємства. Прогноз балансу активів та пасивів підприємства.

Тема 7. Аналіз потенційних ризиків і управління ними

Сутність та види підприємницького ризику. Структура та цілі розробки розділу "Оцінка ризиків". Методика оцінки впливу ризиків та напрямів їх мінімізації.

Тема 8. Діагностика бізнес-плану та оцінка ефективності його реалізації

Сутність і показники ефективності бізнес-плану. Економічна ефективність бізнес-плану. Соціальна ефективність бізнес-плану. Визначення комерційної ефективності бізнес-плану.

Тема 9. Розроблення та реалізація програм підвищення конкурентоспроможності бізнесу

Концепція розробки та основні елементи програми підвищення конкурентоспроможності бізнесу. Передумови та етапи розробки програми підвищення конкурентоспроможності бізнесу. Програми підвищення якості продукції та ефективності підприємницької діяльності

Тема 10. Особливості бізнес-планування підготовки та освоєння виробництва нових видів продукції.

Основні фактори, що впливають на процес підготовки виробництва нових видів продукції. Застосування принципів системного підходу при пошуку резервів у процесі створення нового виробу. Залежність витрат на основний матеріал від конструктивно-технологічних факторів. Залежність основної виробничої заробітної плати в собівартості деталей від конструктивно-технологічних факторів. Залежність витрат за змістом устаткування від конструктивно-технологічних факторів нового виробу. Аналіз впливу організаційно-технічних факторів на ефективність виробництва. Аналіз основних факторів підвищення ефективності виробництва. Аналіз удосконалення технічного рівня, організації виробництва. Аналіз економічної ефективності виробництва нового виду виробу. Розрахунок показників економічної ефективності виробництва нового виду виробу.

Теми практичних занять

Тема 1. Розробка стратегічного бізнес-плану для нового підприємства.

Тема 2. Маркетинговий аналіз та визначення цільової аудиторії.

Тема 3. Фінансове моделювання та прогноз бюджету.

Тема 4. Аналіз конкурентів та розробка стратегій конкурентної переваги.

Тема 5. Оцінка ризиків та розробка плану їх управління.

Тема 6. Визначення ключових викликів та можливостей для бізнесу.

Тема 7. Розробка бізнес-моделі та визначення джерел доходу.

Тема 8. Вивчення питань юридичного регулювання та відповідності.

Тема 9. Аналіз інвестиційних можливостей та стратегій залучення фінансування.

Тема 10. Визначення стратегій впровадження бізнес-плану в життя.

Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи в рамках дисципліни не передбачені.

Самостійна робота

Дисципліна передбачає виконання реферативного завдання.

Здобувачам вищої освіти також рекомендуються додаткові матеріали (навчальні посібники, статті, тези, монографії) для самостійного вивчення та аналізу.

Література та навчальні матеріали

Основна література

1. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» від 12 липня 2001 р. №2664111 // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – №1. – С. 1.
2. Закон України «Про електронну комерцію» № 675VIII від 03.09.2015 р. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/67519>.
3. Цивільний Кодекс України. Закон України// Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, №40–44, с. 356.
4. Закон України «Про захист персональних даних» // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, №34, с. 481.
5. Кобилін А. М. Системи обробки економічної інформації : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 234 с
6. Мазаракі А. А., Волосович С. В. FinTech : монографія. Київ : КНТЕУ, 2019. 308 с.
7. Новаківський І. І., Грибик І. І., Смолінська Н. В. Інформаційні системи в менеджменті: адаптивний підхід : підручник. Київ : Кондор, 2019. 440 с.
8. Ситнік Б. Т. Основи інформаційних систем і технологій : навч. посіб. Харків: УкрДУЗТ, 2019. 175 с. URL: <http://lib.kart.edu.ua/handle/123456789/2174>
9. Шаховська Н. Б., Кунанець Н. Е. Сховища та простори даних : підручник. Кн.2 : Простори даних / за наук. ред В. В. Пасічника. Львів : Новий Світ-2000, 2021. 361 с. (Комп'ютинг).
10. Бурячок В. Л., Толюпа С. В., Семко В. В., Складанний П. М., Бурячок Л. В., Лукова-Чуйко Н. В. Інформаційний та кіберпростори: проблеми безпеки, методи та засоби боротьби : посібник (лабораторний практикум). Львів : Магнолія 2006, 2021. 178 с.
11. Голобородько А.Ю., Гусева О.Ю., Легомінова С.В. Цифрова економіка. Київ : Видавництво ДУТ , 2020. 400 с.
12. Лісовська Ю. П. Кібербезпека: ризики та заходи : навч. посіб. Київ : Кондор, 2021. 272 с.
13. Лозовська Л. І., Бандоріна Л. М., Савчук Р. В., Удачина К. О. Економічна кібернетика : навч. посіб. Дніпро : УДУНТ, 2022. 152 с. URL: <http://eadnurt.diit.edu.ua/jspui/handle/123456789/15713>
14. Остапов С. Е., Євсєєв С. П., Король О. Г. Кібербезпека: сучасні технології захисту : навч. посіб. Львів : Новий Світ-2000, 2021. 679 с.
15. Богуш В. М., Богуш В. В., Бровко В. Д., Настрадін В. П. Основи кіберпростору, кібербезпеки та кіберзахисту : навч. посіб. / [під ред. В. М. Богуша]. Київ : Ліра-К, 2020. 552 с.
16. Радченко Г.А., Казанська О.О., Хороших В.В. Маркетингова інформаційна система в умовах сучасних екосистем споживання. Інфраструктура ринку. 2021. Вип. 55.С.127-131. Опис документа http://www.market-infr.od.ua/journals/2021/55_2021/23.pdf
17. Цифрова економіка: тренди, ризики та соціальні детермінанти. Київ : Центр Разумкова, 2020. 274 с.
18. Економіка і маркетинг виробничо-підприємницької діяльності: Навчальний посібник / За ред. проф. Перерви П.Г., проф. Гаврись О.М., проф. Погорєлова М.І. – Харків: НТУ „ХПІ”, 2003. - 632 с.

Додаткова література

1. Сучасні інформаційні системи і технології: навч.-метод. посіб. для самост. роботи та практик. занять з навч. дисципліни / уклад.: В. Г. Іванов, С. М. Іванов, В. В. Карасюк та ін. – Х.: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2014. – 151 с.
2. Сучасні інформаційні системи і технології: програма для студентів 1 курсу / уклад.: В. Г. Іванов, В. В. Карасюк, М. В. Гвозденко. – Х.: Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого», 2013. – 13с.
3. Погорєлов С. М. Методика оцінки рівня організації праці менеджерів / С. М. Погорєлов // Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки) зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2018. – № 15 (1291). – С. 125-128.
4. Погорєлов С. М. Особливості застосування інформаційних технологій в менеджменті та

економіці / С. М. Погорелов // Вісник Національного тех-нічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні на-уки) : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2018. – № 19 (1295). – С. 151-155.

5. Ананьев О. М. Інформаційні системи і технології в комерційній діяльності: Підручник /О. М. Ананьев, В. М. Білик, Я. А. Гончарук. – Львів: Новий світ, 2006. – 584 с.

6. Апопій В. В. Організація торгівлі. Підручник 3тє вид. / В. В. Апопій, І. П. Міщук; за редакцією В. В. Апопія. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 632 с.

7. Грехов А.М. Електронний бізнес (Екомерція): навчальний посібник / А. М. Грехов. – К.: Кондор, 2008. – 302 с.

8. Грехов А. М. Екомерція./А. М. Грехов. – К.: Вид. Європейського ун-ту, 2006. – 212 с.

9. Управління персоналом та економіка праці: навчальний посібник / За ред. М.І. Погорелова, П.Г. Перерви, С.М. Погорелова, О.П. Косенко – Х. : «Щедра садиба плюс», 2015. – 521 с. (гриф МОН України)

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

100% підсумкове оцінювання у вигляді: робота на семінарах: 40% семестрової оцінки; самостійна робота: 40% семестрової оцінки; іспит: 20% семестрової оцінки. Необхідною умовою допуску до іспиту є написання реферату.

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Здобувач повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

28.08.2023 р.

Завідувач кафедри
Петро ПЕРЕПВА

Гарант ОП
Геннадій ЛЬВОВ